

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudů JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **J. L.**, zastoupeného JUDr. Františkem Hanákem, advokátem se sídlem Adámkova 149, Hlinsko, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 11. 2006, čj. FŘ-14291/11/06 a čj. FŘ-14292/11/06, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2008, čj. 9 Ca 45/2007 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Rozhodnutími ze dne 20. 11. 2006, čj. FŘ-14291/11/06 a čj. FŘ-14292/11/06, žalovaný zamítl odvolání proti rozhodnutím Finančního úřadu pro Prahu 5 ze dne 1. 4. 2005, čj. 135377/05/005914/7751 a čj. 135432/05/005914/7751, kterými správce daně dodatečně vyměřil žalobci daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období let 2002 a 2003.

II.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 19. 11. 2008, čj. 9 Ca 45/2007 - 45, odmítl [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Městský soud uvedl, že žaloba ze dne 22. 1. 2007 neobsahovala žádný žalobní bod. Sám žalobce v bodu IV. žaloby uvedl, že „*odůvodnění výše uvedeného návrhu bude Městskému soudu v Praze doručeno do 25. 1. 2007*“. Podání datované dne 28. 1. 2007, obsahující odůvodnění žaloby, žalobce podal k poštovní přepravě teprve dne 30. 1. 2007. Městský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003,

čj. 2 Azs 9/2003 - 40, č. 113/2004 Sb. NSS (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), konstatoval, že vzhledem k prohlášení žalobce v bodu IV. žaloby jej nevyzval k odstranění vad žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Městský soud rovněž dodal, že *„Dalším důvodem, pro který tak soud neučinil, byla skutečnost, že žaloba byla soudu doručena dne 24. 1. 2007, tedy pouhé čtyři pracovní dny před koncem lhůty stanovené zákonem pro podání žaloby, a soud tak ani z časového hlediska neměl dostatek prostoru k tomu, aby vyzval žalobce k doplnění žaloby v zákonem stanovené dvouměsíční lhůtě“*.

III.

Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Namítl, že usnesení je nezákonné, protože městský soud nepostupoval v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. Tím městský soud porušil také článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a článek 90 Ústavy. Podle stěžovatele nelze žalobu odmítnout pro vady, na které jej soud neupozornil a pro které mu nepodal konkrétní poučení o způsobu jejich odstranění.

IV.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na svá předchozí procesní stanoviska.

V.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a odst. 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Ze spisů vyplynulo, že dne 28. 11. 2006 bylo obecnému zmocněnci stěžovatele R. H. doručeno rozhodnutí žalovaného. Dne 22. 1. 2007 podal R. H. jménem stěžovatele k poštovní přepravě žalobu. V tomto podání, které bylo městskému soudu doručeno dne 24. 1. 2007, stěžovatel v bodu I. označil žalobou napadená rozhodnutí žalovaného. V bodu II. uvedl, že *„[ž]alující se domnívá, že řízení o jeho odvolání proti dodatečným platebním výměrům i řízení předcházející vydání těchto výměrů má vady v jejichž důsledku byl ovlivněn výrok rozhodnutí žalovaného“*. V bodu III. navrhl městskému soudu, aby zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí orgánu prvního stupně. Konečně v bodu IV. stěžovatel dodal, že *„[o]důvodnění výše uvedeného návrhu bude Městskému soudu v Praze doručeno do 25. 1. 2007“*. Dne 30. 1. 2007 R. H. podal jménem stěžovatele k poštovní přepravě podání ze dne 28. 1. 2007 označené jako *„žaloba proti rozhodnutí správního orgánu“*. Součástí podání byla plná moc ze dne 15. 1. 2007, kterou stěžovatel udělil R. H. jako obecnému zmocněnci. Toto podání bylo adresováno Krajskému soudu v Praze a městskému soudu bylo doručeno dne 23. 2. 2007.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci doručením písemného vyhotovení. Lhůta k podání žaloby v posuzované věci uplynula dne 28. 1. 2007, resp. v pondělí dne 29. 1. 2007, protože poslední den lhůty připadl na neděli (srov. § 40 odst. 3 s. ř. s.). Žaloba ze dne 22. 1. 2007 byla

městskému soudu doručena ve středu dne 24. 1. 2007, tedy 4 dny, resp. 5 dnů před koncem lhůty pro její podání. Doplnění žaloby, podané k poštovní přepravě dne 30. 1. 2007, rámec lhůty překročilo.

Podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba, kromě jiných náležitostí, obsahovat „žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné“. Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. může žalobce rozšířit žalobu o žalobní body pouze ve lhůtě pro podání žaloby. V rozsudku ze dne 23. 10. 2003, čj. 2 Azs 9/2003 - 40, č. 113/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[v] důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. (...) Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z citovaného ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť – takto široce pojímaná – povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován“.

Nejvyšší správní soud posoudil ve shodě s městským soudem žalobu jako blanketní. Tvzení stěžovatele uvedené pod bodem II. žaloby, podle něž má řízení o odvolání vady ovlivňující výrok napadeného rozhodnutí, je natolik obecné, že nemůže být považováno za žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ze žalobního bodu musí být zřejmá nejen právní argumentace, ale zejména skutkové důvody, na jejichž základě stěžovatel nezákonnost správního rozhodnutí dovozuje. Tyto požadavky nespĺňuje zcela obecné konstatování, že řízení trpělo blíže nespecifikovanými vadami. Správní soudnictví je ovládáno dispoziční a koncentrační zásadou. Žalobní body přitom stanovují meze přezkumu napadeného správního rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Správní soud není povinen ani oprávněn za žalobce konkrétní důvody nezákonnosti správního rozhodnutí dovozovat, tedy z vlastní iniciativy nahrazovat projev vůle žalobce a sám vyhledávat vady napadeného správního aktu (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 164/97, ze dne 19. 11. 1999, sp. zn. IV. ÚS 432/98, usnesení ze dne 8. 9. 2009, sp. zn. I. ÚS 2304/08, všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>).

Stěžovatel si byl ostatně nedostatků podání (srov. § 71 s. ř. s.) vědom a v bodu IV. žaloby uvedl lhůtu, do kdy je hodlal odstranit. Je třeba zdůraznit, že toto datum spadalo do rámce lhůty pro podání žaloby (jednalo se o den následující po dni doručení žaloby městskému soudu). Pokud by tedy stěžovatel žalobní návrh ve stanovené lhůtě doplnil o žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., vyhověl by požadavku § 71 odst. 2 věty druhé s. ř. s.

Za popsaného stavu nedávalo smyslu, aby městský soud vyzval stěžovatele k odstranění vad žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Účelem § 37 odst. 5 s. ř. s. je upozornit podatele na vady podání, vyzvat ho k jejich odstranění, stanovit mu k tomu lhůtu a upozornit ho na následky spojené s neodstraněním vad. Podle § 36 odst. 1 s. ř. s. soud je

povinen poskytnout účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Vzhledem ke sdělení stěžovatele v bodu IV. žaloby nelze pochybovat o tom, že si stěžovatel byl vědom vady podání. Bylo by ryze formalistické trvat za této situace na povinnosti soudu vyzývat stěžovatele k odstranění vad podání před koncem lhůty, v níž stěžovatel sám hodlal podání doplnit.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval závěry městského soudu o nedostatku časového prostoru pro podání výzvy. V souladu s bodem IV. žaloby městský soud správně mohl vyčkat s případnou výzvou podle § 37 odst. 5 s. ř. s. do čtvrtka dne 25. 1. 2007. Teprve pokud v tento den nebylo městskému soudu doručeno doplnění žaloby, mohl se zabývat tím, zda zbývající čtyři dny do konce lhůty pro podání žaloby představují časový úsek, který umožňuje přikročit k postupu podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

Městský soud mohl výzvu zaslat v pátek dne 26. 1. 2007, kdy do konce lhůty pro podání žaloby, která končila v pondělí dne 29. 1. 2007, zbývaly čtyři dny, z toho dva dny pracovního klidu. Stěžovatel byl přitom zastoupen obecným zmocněncem, který neuvedl kromě poštovní adresy žádný jiný kontakt. Městský soud tak měl velice omezené prostředky, které mohl využít při doručení výzvy podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud za této situace uzavřel, že lhůta čtyř dnů pro doručení výzvy podle § 37 odst. 5 s. ř. s., z toho pouze dvou dnů pracovních, je příliš krátká na to, aby umožnila městskému soudu kontaktovat obecného zmocněnce a ten stihl ve stejné lhůtě zaslat doplnění žaloby městskému soudu (případně jej i sepsat). Je prakticky nereálné, že by se za této situace podařilo dosáhnout kýženého výsledku, tedy doplnění žalobních bodů ve lhůtě pro podání žaloby. Navíc městský soud mohl (vzhledem k jednoznačnému prohlášení stěžovatele v bodu IV. žaloby) důvodně předpokládat, že došlo k časové prodlevě při doručování předem avízovaného doplnění žaloby.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že se zabýval i ústavní konformitou svých závěrů. Nyní posuzovaná věc se přitom liší od věci posuzované Ústavním soudem, který v nález ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, uvedl, že *„[l]hůta 5 dní, byť je značně krátká a byť je do ní zahrnuta sobota a neděle, neznemožňuje soudu, aby stěžovatelku vhodným způsobem vyzval k odstranění vad (v případě potřeby i telegraficky, či ji předvolal, aby odstranila vady do protokolu), a to zejména za situace, kdy je řádně zastoupena advokátem a komunikace by tedy měla být snazší“*. V případě posuzovaném Ústavním soudem byla také podána blanketní žaloba a žalobce si stanovil lhůtu pro její doplnění, tato lhůta však končila až po lhůtě pro podání žaloby. Navíc Ústavní soud řešil situaci, kdy byl žalobce zastoupen advokátem, což soudu umožňovalo použít i jiné prostředky komunikace než poštu. V nyní posuzované věci stěžovatel hodlal doplnit žalobu v rámci lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Navíc byl zastoupen pouze obecným zmocněncem, který uvedl jedinou možnost kontaktu a to svou poštovní adresu. Tento způsob komunikace pak, vzhledem ke dvěma dnům pracovního klidu uprostřed lhůty pro doplnění žaloby, vedl k praktické nemožnosti doručit výzvu v čase umožňujícím stěžovateli reagovat. V té souvislosti je třeba také dodat, že procesní strategie, včetně toho, zda účastník podá žalobu až v samém závěru lhůty, kdy tak může učinit, souvisí s jeho procesní odpovědností a musí nést případné důsledky, které z jeho vlastního načasování takových kroků plynou.

Kasační stížnost není důvodná, proto ji Nejvyšší správní soud zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu